

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2017-09-18
Meddelad i Linköping

Mål nr
4040-17, 4041-17
4042-17, 4043-17
4044-17, 4045-17
4046-17, 4047-17
4048-17

SÖKANDE

OCA Y Sverige AB, 556048-5962
Smidesvägen 7 1 TR
171 41 Solna

Ombud: Advokat Marion Kronberg och jur.kand. Daniel Johansson
Advokatfirman Vinge KB
Box 1703
111 87 Stockholm

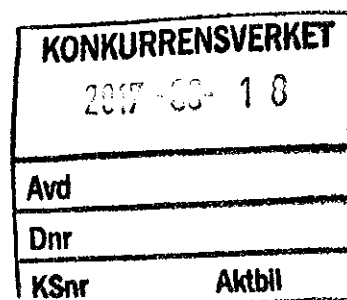
MOTPARTER

1. AB Boxholmshus, 556084-0463
2. Boxholms kommun, 212000-0407
3. Mjölby kommun, 212000-0480
4. Motala kommun, 212000-2817
5. Vadstena kommun, 212000-2825
6. Vadstena Fastighets AB, 556051-2468
7. Ydre kommun, 212000-0381
8. Ödeshögs kommun, 212000-0373
9. Ödeshögsbostäder AB, 556508-4646

Ombud för 1–9: Inköpssamverkan Motala kommun
591 86 Motala

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 298734

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 11 00
E-post: forvaltningsratten@linkoping.dom.se
www.forvaltningsratten@linkoping.domstol.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Inköpssamverkan Motala genomför som ombud för Boxholms kommun, Mjölby kommun, Motala kommun, Vadstena kommun, Ydre kommun, Ödeshögs kommun, AB Boxholmshus, Vadstena Fastighets AB samt Ödeshögshögstäder AB upphandling av ramavtal av rengöringsmaterial med dnr UH-2016-142. Samtliga upphandlande myndigheter benämns nedan som Beställarna. Upphandlingen genomförs som ett öppet förfarande enligt LOU. Av upphandlingsdokumenten framgår att anbudet med det lägsta priset kommer att antas. Beställarna meddelade den 17 maj 2017 tilldelningsbeslut med tillhörande utvärderingsprotokoll av vilka framgår att Staples Sweden AB antogs som leverantör i upphandlingen. OCAY Sverige AB (nedan Bolaget) diskvalificerades från anbudsutvärdering med motiveringen att kravet på ekonomiska och finansiella förutsättningar inte var uppfyllt.

Bolaget ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att rättelse ska ske på så sätt att ny anbudsutvärdering görs varvid Bolagets anbud ska beaktas.

Beställarna bestrider bifall till ansökan.

VAD PARTERNA SAMMANFATTNINGSVIS HAR ANFÖRT**Bolaget**

Eftersom Bolaget hade en lägre riskklass än 3 hos kreditupplysningsföretaget UC ingavs tillsammans med anbudet ett intyg från det risktäckande kreditupplysningsföretaget Creditsafe för att styrka att den ekonomiska och finansiella ställning som krävs för att kunna genomföra efterfrågat uppdrag under hela avtalstiden innehas. Av intyget framgår att Bolaget har tilldelats en rating om 99 av 100 och att det har en mycket god kreditvärdighet. I

andra liknande upphandlingar har motsvarande betyg lämnats när upphandlande myndighet haft UC som referens vid bedömningen av anbudsgivarens ekonomiska och finansiella ställning. Bolaget har alltid kvalificerats vidare till anbudsutvärdering i dessa upphandlingar.

Kammarrättens mål 4845-15 kan inte på något sätt läggas till grund för att fastställa att en anbudsgivare som åberopar intyg från Creditsafe inte skulle ha en ekonomisk och finansiell ställning som motsvarar riskklass 3 hos UC. Avgörandet bygger på felaktiga omständigheter. Creditsafe tar nämligen hänsyn till antalet ansökningar hos Kronofogden inom viss tid. Det nämnda stöds av handlingar från Creditsafe. I det betyg från Creditsafe som lämnades i aktuell upphandling framgår dessutom uttryckligen att Creditsafe vid sin bedömning tar hänsyn till antalet ansökningar hos Kronofogden.

Vid en granskning av intyget från UC framgår att UC valt att uppmärksamma att firman, styrelsen och bolagsordningen har ändrats under det senaste året. Det anges vidare att en fusion förekommit. Dessa omständigheter som UC belyser saknar betydelse vid bedömningen om stabil ekonomisk och finansiell ställning innehas. Beställarna har inte heller förklarat, än mindre bevisat, varför förändringarna i firmanamn, styrelse och bolagsordning samt en fusion som genomförts tidigare medför att ekonomisk eller finansiell ställning inte motsvarar upphandlingens krav.

Av intyget från Creditsafe som lämnats i upphandlingen framgår att Bolaget har en stabil ekonomisk ställning och att det inte förekommer några indikationer eller andra omständigheter som ger anledning att anta att ett motsatt förhållande föreligger. Eftersom Beställarna i kravet har valt att hänvisa till riskklass 3 hos UC, åligger det beställarna att visa vilka bakomliggande förhållanden hos anbudsgivaren som kravet i fråga tar sikte på och som enligt Beställarna inte varit uppfyllda.

Orimligheten i Beställarnas bedömning påvisas även av intyg från kreditupplysningsföretaget Bisnode där betyget åtta av tio erhållits med motiveringen att bolaget har en god kreditvärdighet. Enligt det andra intyget tilldelades betyg AA, mycket god kreditvärdighet, där AAA är högsta betyg.

Vidare måste upphandlande myndigheter göra en individuell bedömning i det enskilda fallet av en anbudsgivares ekonomiska och finansiella ställning. Beställarna har i förevarande upphandling grundat sitt ställningstagande på ett generellt ställningstagande om att inte godta anbudsgivare med en lägre riskklass än 3 hos UC, och att regelmässigt inte godta kreditbetyg från Creditsafe. Beställarna har över huvud taget inte gjort en individuell bedömning utan istället valt att förkasta Bolagets anbud på den grunden att det inte har riskklass 3 hos UC.

Beställarna påstår att ett intyg från Creditsafe inte kan anses motsvara en sådan förklaring som avses i kravet och att en ytterligare förklaring för att tydliggöra att Bolaget innehar motsvarande ekonomisk stabilitet borde ha lämnats. Beställarna tycks mena att en förklaring inte kan utgöras av ett inlämnande av intyg från Creditsafe med betyget 99 av 100.

Som kravet är formulerat åligger det anbudsgivaren att lämna en sådan förklaring att det kan anses klarlagt att anbudsgivaren innehar en ekonomisk stabilitet som motsvarar riskklass 3 hos UC. Beställarna är som upphandlande myndigheter skyldiga att tillåta en riskklassbedömning från andra kreditvärderingsföretag än UC, och det finns inget som styrker Beställarnas påstående om att ett intyg från Creditsafe inte utgör en sådan förklaring som avses i kravet.

Vidare stämmer det inte att Beställarna på något sätt skulle ha varit förhindrade att begära in kompletterande handlingar eller förtydligande för det fall dessa ansett att intyget inte skulle vara tillräckligt. Handlingarna utgör bevis

beträffande ett förhållande som förelegat vid tiden för anbudets ingivande. Inga nya uppgifter skulle ha getts in utan enbart bevis på att kravet angående ekonomisk stabilitet uppfylls.

Det förekommer inte något krav på att anbudsgivaren måste ha en lägst riskklass 3 enligt UC redan vid tidpunkten för ingivandet av anbudet utan såsom kravet är formulerat ska anbudsgivaren ha de ekonomiska och finansiella förutsättningarna som krävs under avtalstiden, d.v.s. tidpunkten efter avtal har tecknats och uppdraget påbörjats. Dessutom anges i punkten 2.6 att Inköpssamverkan kommer att kontrollera hos UC om kravet är uppfyllt, det vill säga en kontroll som inte kan utföras i tiden innan anbudstiden har löpt ut och anbudet öppnats. Vid dessa förhållanden är Beställarna skyldiga att enligt LOU beakta det bevis som gett in i form av utdrag från UC. Av intyg från UC framgår att Bolaget numera har riskklass 3, vilket är enlighet med aktuellt krav.

Beställarna

Vid den prövning som gjordes via UC framkom att Bolaget hade riskklassbedömning 1, det vill säga lägre än i upphandlingen ställd riskklass. Bolaget får antas vara medveten om detta då det till sitt anbud bifogade intyg från Kreditupplysningsföretaget Creditsafe. Av intyget framgick att Bolaget hade en rating om 99 av 100. Kammarrätten i Göteborg har i mål 4845-15 funnit att en riskklassbedömning av Creditsafe inte motsvarar en riskklassbedömning genomförd av UC. I målet hade anbudsgivaren fått betyget 98 av 100 hos Creditsafe. Att Bolaget enbart fått en poäng högre än en hundrogradig skala, måste riskbedömningen anses likvärdig med den i Kammarrätten i Göteborgs mål 4845-15.

I det obligatoriska kravet i punkten 2.6 anges att anbudsgivare som har en lägre riskklass än 3 hos UC ska i anbudet lämna en sådan förklaring att det

kan anses klarlagt att anbudsgivaren innehar motsvarande ekonomiska stabilitet. Ett intyg från Creditsafe kan inte anses vara en sådan förklaring som avses i punkten 2.6. Bolaget har inte heller i samband med anbudet bifogat någon ytterligare förklaring så att det kan anses klarlagt att anbudsgivaren innehar motsvarande ekonomiska stabilitet. Någon skyldighet för Beställarna, med anledning av kravet, att begära komplettering eller förtydligande rörande inlämnad bilaga kan inte anses föreligga. Det kan tvärtom anses strida mot principerna om transparens och likabehandling för det fall uppgifter som enligt ett obligatoriskt krav ska ha bifogats med anbudet begärs in i efterhand.

Enbart det faktum att Bolaget i överprövningsprocessen framfört likheter mellan UC:s och Creditsafes kreditvärderingar innebär inte att Kammarrätten gjorde en felaktig bedömning vid fastställandet av att de två kreditvärderingsinstitutens riskbedömningar inte motsvarar varandra.

Vidare görs prövningen av kravet avseende ekonomisk stabilitet under avtalstiden innan det att tilldelningsbeslut fattas för att kontrollera att vinnande leverantör uppfyller ställda krav.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (4 kap. 1 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i denna lag

och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (20 kap. 6 § LOU).

Förvaltningsrättens bedömning

I punkten 2.6 i upphandlingsdokumentet *Skakrav* anges att Inköpssamverkan kommer att kontrollera anbudsgivarens ekonomiska och finansiella förutsättningar via UC. Anbudsgivaren ska i riskintyg från UC ha lägst riskklass 3. Anbudsgivaren kan före inlämnandet av anbud själv kontrollera riskklassen hos UC. Om anbudsgivaren har en lägre riskklass än 3 kan kravet ändå anses uppfyllt om anbudsgivaren i anbudet lämnar en sådan förklaring att det kan anses klarlagt att anbudsgivaren innehar motsvarande ekonomiska stabilitet. Bolaget har inte ifrågasatt kravets utformning som sådant.

Eftersom Bolaget inte uppnådde en riskklass om lägst 3 hos UC bifogade Bolaget till sitt anbud ett intyg utfärdad av Creditsafe med en klassning 99 av 100 på kreditvärdighetsskala till styrkande av kravet på ekonomisk och finansiell förutsättningar var uppfyllt.

Frågan blir därmed om Bolaget genom ingivande av aktuellt intyg från Creditsafe har lämnat en sådan *förklaring* som klargör att det innehar motsvarande ekonomiska stabilitet motsvarande lägst riskklass 3 hos UC.

Trots vad Bolaget har anfört om att Creditsafe vid sin kreditprovning tar hänsyn till antalet ansökningar hos Kronofogden får redan de olika betyg som Creditsafe och UC givit Bolaget vid samma tidpunkt anses stödja att kreditupplysningsföretag tillämpar olika riskavvägningar och parametrar vid sina respektive ekonomiska analyser och att intyg från olika kreditupplysningsföretag därför kan ge olika bilder av ett företags ekonomiska och fi-

nansiella ställning och stabilitet. Med beaktande härav kan det av Bolaget inlämnade intyget från Creditsafe – med betyget mycket god kreditvärdighet – inte ensamt ses som en förklaring som klarlägger att Bolaget har en motsvarande ekonomiska stabilitet som riskklass 3 hos UC. Vid tidpunkten för beslutet att förkasta Bolagets anbud kan därmed inte det obligatoriska kravet ifråga anses vara uppfyllt. Såsom kravet är utformat kan inte heller Beställaren anses ha varit skyldiga att inhämta en närmare förklaring varför Bolaget inte uppnådde krävd riskklass.

I målet har framkommit att Bolaget från den 28 juni 2017 tilldelats riskklass 3 hos UC. Bolaget gör gällande att detta intyg från UC ska beaktas med anledning av att det obligatoriska kravet är formulerat som att anbudsgivaren ska ha de ekonomiska och finansiella förutsättningar som krävs under avtalstiden.

Förvaltningsrätten konstaterar att det i upphandlingsdokumentet inte uttryckligen anges någon tidpunkt när det aktuella obligatoriska kravet i punkten 2.6 ska vara uppfyllt. Med beaktande av att Beställarna själva ska inhämta uppgift om anbudsgivarnas kreditvärdighet och att sådan uppgift sedan ligger till grund för leverantörsprövningen bedöms dock att kravet i vart fall ska vara uppfyllt innan tilldelningsbeslut är fattat. Den omständigheten att Bolaget numera, det vill säga vid en tidpunkt efter tilldelningsbeslutet, har klassificerats med riskklass 3 hos UC saknar därmed betydelse för rättsens prövning.

Mot ovan angiven bakgrund finner förvaltningsrätten att Beställarna haft fog för sitt beslut att utesluta Bolagets från upphandlingen varför skäl för ingripande mot upphandlingen enligt 20 kap. 6 § LOU saknas. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1D LOU).

Tomas Kjellgren
Rådman

Föredragande har varit Robert Larsson.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller

4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,

5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.

